

POSTANOWIENIE

Dnia 28 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc

w sprawie z powództwa A. J.
przeciwko Redaktorowi Naczelnemu portalu (...).pl
o nakazanie sprostowania,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 stycznia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 19 lutego 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 360,-
(trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest szczególnym środkiem odwoławczym, którego wymogi określa art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c. wskazując na jej cechy konstrukcyjne i nakładając na skarżącego obowiązek zawarcia w skardze wniosku o przyjęcie do rozpoznania oraz jego uzasadnienia.

Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy

kasacyjne i ich uzasadnienie, zaś cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie przez skarżącego istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym. W przypadku powołania we wniosku przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. należy sformułować zagadnienie prawne oraz przedstawić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01 OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, nie publ.). Powołanie we wniosku przesłanki określonej w punkcie drugim wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.). Dla skutecznego natomiast powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej.

Argumentacja powoda powołana w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie prowadzi do stwierdzenia, że wystąpiła przesłanka potrzeby wykładni przepisu art. 31a prawa prasowego w zw. z art. 1, 2 i 16 prawa autorskiego oraz art. 6 EKPC w zw. z art. 31a i 32 ust. 4 prawa prasowego jako budzącego poważne wątpliwości. Po pierwsze przepis musi budzić poważne wątpliwości, a zatem nie wątpliwości zwykłe, które mogą być rozstrzygnięte przez sąd powszechny w toku rozpoznawania sprawy, a wątpliwości kwalifikowane, wynikające z rozbieżnej jego wykładni przez judykaturę i doktrynę. Po drugie istnienie nawet rozbieżnych orzeczeń Sądu Najwyższego, jeżeli jedno ze stanowisk jest wyraźnie dominującym i utrwalonym, nie uzasadnia konieczności dokonania wykładni. Przeważająca, aktualna linia orzecznictwa w odniesieniu do art. 31a zakłada silnie ograniczoną kompetencję sądu ale dopuszcza możliwość uwzględnienia z treści oświadczenia tych jego części, które spełniają wymogi

sprostowania, przy czym wskazuje, że tekst sprostowania można uznać za wiążący w całości gdyby jego konstrukcja wykluczała rozdzielenie sprostowań dotyczących konkretnych faktów, uniemożliwiając zrozumienie treści takiego pojedynczego sprostowania (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2017 r., I CSK 61/16, nie publ., z dnia 8 lutego 2008 r., I CSK 375/07, nie publ., z dnia 10 grudnia 2003 r., V CK 95/03, nie publ., z dnia 16 lutego 2017 r., I CSK 106/16, nie publ.). Wątpliwość skarżącego co do wykładni art. 6 EKPC w zw. z art. 31a i 32 ust. 4 prawa prasowego nie ma żadnego wpływu na rozstrzygnięcie zważywszy na istotę odmowy uwzględnienia publikacji jednego zdania z oświadczenia, które Sąd odwoławczy uznał za rzeczowe sprostowanie faktu. Wskazanie, że powód jako osoba duchowna ma dostęp do mediów, co umożliwia mu polemikę z ocenami przedstawionymi w artykule, zostało zamieszczone jako rozważanie dodatkowe a nadto dotyczy polemiki z ocenami a więc pozostaje poza zakresem sprostowania.

Przedstawione zagadnienia nie są zagadnieniami prawnymi w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Skarżący nie wykazał bowiem, że mają one poważny, uniwersalny i istotny charakter, wywołują zasadnicze kontrowersje lub rozbieżne oceny prawne i nie zostały dotychczas rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy, a ich rozstrzygnięcie jest konieczne zarówno dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, jak i przyczyni się do rozwoju judykatury. W kwestiach opisanych przez skarżącego Sąd Najwyższy wypowiadał się już wielokrotnie. Ponadto zagadnienie pierwsze pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie sprawy bo odmowa uwzględnienia powództwa nie nastąpiła wskutek braku zgody powoda na modyfikację oświadczenia lecz stanowiska Sądu Apelacyjnego, że uwzględnienie powództwa w tak małej części wypaczyłaby roszczenie powoda i nie byłoby zrozumiałe dla odbiorców co miałoby wpływ na jego rzeczowość.

Ponadto wskazać trzeba, że na etapie badania przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy nie analizuje zasadności podstaw skargi kasacyjnej, nie mniej jednak rozważa, czy pozostają one w związku z przytoczonymi przez skarżącego przesłankami przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Do rozstrzygnięcia w postępowaniu kasacyjnym zagadnień prawnych sformułowanych jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania może dojść bowiem jedynie wtedy, gdy wskazane przez skarżącego

podstawy skargi kasacyjnej pozwalają na ich ocenę i sformułowanie na nie odpowiedzi. Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu sprawy w postępowaniu kasacyjnym nie może bowiem wyjść poza granice zaskarżenia i podstawy skargi kasacyjnej (art. 398¹³ § 1 k.p.c.). Skarżący w zarzucie naruszenia art. 31a prawa prasowego podnosi, że w razie opublikowania części oświadczenia (jednego zdania) tekst przeprosin wraz z tytułem i informacją byłby zrozumiały dla odbiorców. Umknęło mu jednak, że takiego celu nie może osiągnąć, bo opublikowaniu poddane zostaje jedynie sprostowanie bez przeprosin, które się w nim nie mieszczą skoro jest to oświadczenie powoda a nie pozwanego.

Co do zagadnienia drugiego wskazać trzeba, że nie jest możliwe udzielenie na nie odpowiedzi. Pierwsze zdanie zmierza do rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd Najwyższy a druga część musi być uzależniona od konkretnych okoliczności danej sprawy, natomiast odpowiedź abstrakcyjna nie może uwzględniać nieokreślonych treści potencjalnych oświadczeń. Mając na uwadze pytanie trzecie wskazać trzeba, że odnoszą się do niego wcześniej przytoczone rozważania dotyczące wykładni art. 6 EKPC.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z samej jej treści wynika w sposób jednoznaczny, że wskazane w skardze podstawy zasługują na uwzględnienie. Oznacza to, że z argumentów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub czynności procesowych sądu, wynika jaskrawa sprzeczność wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa. O ile bowiem do uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawy są usprawiedliwione, o tyle do przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędna jest jej oczywista zasadność w wyżej przedstawionym rozumieniu. Analiza wniosku nie pozwala na stwierdzenie, że zachodzi wskazana przesłanka, bo twierdzenia skarżącego wskazują na naruszenie prawa materialnego nie wskazując przepisów, które zostały naruszone a motywy ograniczają się do wskazania, że mimo zasadności części oświadczenia nie może być opublikowane bo taka publikacja „wypaczałaby roszczenie o publikację sprostowania” oraz przez pozbawienie prawa do sądu osoby duchownej,

będącej osobą publiczną, przez przyjęcie, iż ma dostęp do mediów. Przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania mają charakter rozłączny, każda z nich ma charakter samoistny i powinna być wykazana przez skarżącą oddzielnie. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi skarżący nie przeprowadził pogłębionego wyводу prawnego dotyczącego naruszenia konkretnych przepisów prawa.

Brak zatem podstaw do przyjęcia, że nastąpiły uchybienia przepisom prawa o charakterze elementarnym, mającym charakter oczywisty i widoczny *prima facie*.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i 398²¹ k.p.c. oraz § 8 ust. 1 pkt 2, § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018 r., poz. 265).

ke